

The XIth International Conference

*Theoretical and Practical Aspects
of Public Finance*

University of Economics, Prague

7. - 8. 4. 2006

© *University of Economics, Prague 2006*
ISBN 80-245-1032-4

The XIth International Conference

*Theoretical and Practical Aspects
of Public Finance*

Organized by the Department of Public Finance,

University of Economics, Prague

Under the Auspices of Prof. Richard Hindls,

Rector of the University of Economics, Prague

University of Economics, Prague

7. - 8. 4. 2006

Table of Contents – Abstracts

Table of Contents – Abstracts.....	3
List of Authors and Papers.....	5
Editorial.....	10
Abstracts.....	11
The Cost of Capital Under Equity and Debt Financing.....	12
Education and Labor Force Competitiveness in Croatia – status and problems	13
Sociální dopad změn ve zdanění příjmů fyzických osob.....	14
Vliv zvýšených paušálních výdajů na daňovou povinnost podnikatelů - fyzických osob	15
Vplyv zavedenia rovnej dane v SR na daňové príjmy štátu.	16
Teoretické a praktické aspekty auditu výkonnosti.....	17
CBA a metody mimotržního oceňování	18
Daňová podpora výzkumu a vývoje v České republice.....	19
Výdaje na sociální ochranu-nové státy EU a Česká republika	20
Analýza některých dílčích aspektů přechodu penzijního systému směrem k NDC.....	21
Empirický pohled na horizontální fiskální nerovnosti českých municipalit	22
Strukturální fondy EU – historie, současnost a perspektivy.....	23
Problematika využití dostupných dat pro sledování sociální situace domácností.....	24
Tax Quota and Tax Mix in the EU Countries and the USA – a retrospective	25
Daň ze zisku korporací v kontextu rozšíření Evropské unie	26
Analýza výkonnosti a efektivnosti nemocnic v ČR.....	27
Accreditation, evaluation and financing of universities: selected issues.....	28
Empirická analýza vlivu kapitálové mobility na daňové zatížení v Evropské unii.....	29
Restrikce veřejných výdajových programů a výdajových aktivit veřejných služeb	30
Transakční náklady a veřejné zakázky	31
Branná povinnost jako daň v úkonech a otázka její spravedlnosti	32

Zamyšlení nad systémem poskytování dotací ze strukturálních fondů v rámci Společného regionálního operačního programu	33
Příčina růstu veřejných výdajů – mechanismus modelu nevyváženého růstu	34
Daňové asignace v České republice / Percentage Philanthropy in the Czech Republic .	35
Daně, změny a logika.....	36
Možnosti využití nových rozpočtových metod a nástrojů v rozpočtovém procesu obcí ČR	37
Účinnost poplatkových nástrojů na rozhodování domácností o nakládání s komunálními odpady	38
Analýza dopadu daní ze spotřeby v ČR.....	39
Hlavní problémy při získávání dat pro analýzu zatížení spotřebního koše daněmi ze spotřeby v České republice	40
Daň z přidané hodnoty v roce 2005 - 2006 včetně intrakomunitárních vazeb	41
American Federalism versus European Subsidiarity; Fiscal versus Regulatory Federalism.....	42
Některé faktory ovlivňující skutečnou výši daní ze zisků korporací.....	43
Role běžného a kapitálového rozpočtu územních samosprávných celků.....	44
Systémy financování a proces fiskální decentralizace obcí a měst v ČR a EU.....	45
Základy ekonomie produktivní spotřeby	46
Možnosti a meze integrace pojistného sociálního pojištění a daně z příjmů fyzických osob	47
Jakou formou je penzijní připojištění podporováno státem?.....	48
K možnostem měření incidence spotřebních daní v ČR.....	49
Fiskální dopady měnové politiky.....	50
Návrh konceptu důchodové reformy v podmínkách České republiky	51

List of Authors and Papers

prof. Thomas ANASTASSIOU, Ph.D.

The Cost of Capital Under Equity and Debt Financing

Dr. Predrag BEJAKOVIĆ

Education and Labor Force Competitiveness in Croatia – status and problems

Ing. Josef BŘEZINA, CSc.

Sociální dopad změn ve zdanění příjmů fyzických osob

Ing. Hana ČERMÁKOVÁ

Vliv zvýšených paušálních výdajů na daňovou povinnost podnikatelů - fyzických osob

doc. Ing. Anna HARUMOVÁ, Ph.D.

Vplyv zavedenia rovnej dane v SR na daňové príjmy štátu.

Ing. Stanislav HOTRA

Teoretické a praktické aspekty auditu výkonnosti

prof. RNDr. Jiří HŘEBÍČEK, CSc.

Mgr. Ing. Jana SOUKOPOVÁ, Ph.D.

CBA a metody mimotržního oceňování

Ing. Jana CHARVÁTOVÁ

Daňová podpora výzkumu a vývoje v České republice

doc. Ing. Vratislav IZÁK, CSc.

Ing. Eva DUFKOVÁ

Výdaje na sociální ochranu-nové státy EU a Česká republika

Ing. Robert JAHODA, Ph.D.

Analýza některých dílčích aspektů přechodu penzijního systému směrem k NDC

Ing. Milan JÍLEK, Ph.D.

Empirický pohled na horizontální fiskální nerovnosti českých municipalit

Ing. Petr JIŘÍČEK

Strukturální fondy EU – historie, současnost a perspektivy

Ing. Pavel KOFRONĚ

Problematika využití dostupných dat pro sledování sociální situace domácností

prof. Ing. Květa KUBÁTOVÁ, CSc.

Tax Quota and Tax Mix in the EU Countries and the USA – a retrospective

Ing. Lenka LÁCHOVÁ, CSc.

Daň ze zisku korporací v kontextu rozšíření Evropské unie

Ing. Alena MAAYTOVÁ

Analýza výkonnosti a efektivnosti nemocnic v ČR

prof. Juraj NEMEC, CSc.

Accreditation, evaluation and financing of universities: selected issues

Ing. Danuše NERUDOVÁ, Ph.D.

Ing. Svatopluk KAPOUNEK

Empirická analýza vlivu kapitálové mobility na daňové zatížení v Evropské unii

Prof. PhDr. František OCHRANA, DrSc.

Restrikce veřejných výdajových programů a výdajových aktivit veřejných služeb

Ing. Jan PAVEL, Ph.D.

Transakční náklady a veřejné zakázky

Ing. Bohuslav PERNICA, Ph.D.

Branná povinnost jako daň v úkonech a otázka její spravedlnosti

Ing. Pavel PEŠEK, CSc.

Zamyšlení nad systémem poskytování dotací ze strukturálních fondů v rámci Společného regionálního operačního programu

Ing. David PRUŠVIC

Ing. Miroslav BOREŠ

Ing. Jakub VELIKOVSKÝ

Příčina růstu veřejných výdajů – mechanismus modelu nevyváženého růstu

Ing. Mgr. Jiří PŘIBYL

Daňové asignace v České republice / Percentage Philanthropy in the Czech Republic

doc. Ing. Zdeněk SADOVSKÝ, CSc.

Daně, změny a logika

Ing. Lucie SEDMIHRADSKÁ, Ph.D.

Možnosti využití nových rozpočtových metod a nástrojů v rozpočtovém procesu obcí ČR

Ing. Jan SLAVÍK

Ing. Jan PAVEL, Ph.D.

prof. Ing. Jiřina JÍLKOVÁ, CSC.

Účinnost poplatkových nástrojů na rozhodování domácností o nakládání s komunálními odpady

Ing. Barbora SLINTÁKOVÁ, Ph.D.

Ing. Stanislav KLAZAR, Ph.D.

Analýza dopadu daní ze spotřeby v ČR

doc. Ing. Slavomíra SVÁTKOVÁ, CSc.

Hlavní problémy při získávání dat pro analýzu zatížení spotřebního koše daněmi ze spotřeby v České republice

Ing. Pavel SVIRÁK, Dr.

Daň z přidané hodnoty v roce 2005 - 2006 včetně intrakomunitárních vazeb

Ing. Ivana ŠIMÍKOVÁ, Ph.D.

American Federalism versus European Subsidiarity; Fiscal versus Regulatory Federalism

doc. Ing. Jan ŠIROKÝ, CSc.

Některé faktory ovlivňující skutečnou výši daní ze zisků korporací

doc. Ing. Petr TOMÁNEK, CSc.

Role běžného a kapitálového rozpočtu územních samosprávných celků

Ing. Petr TOTH, Ph.D.

Systémy financování a proces fiskální decentralizace obcí a měst v ČR a EU

doc. Ing. Radim VALENČÍK, CSc.

Základy ekonomie produktivní spotřeby

doc. Ing. Alena VANČUROVÁ, Ph.D.

Možnosti a meze integrace pojistného sociálního pojištění a daně z příjmů fyzických osob

Ing. Jiří VOPÁTEK

Jakou formou je penzijní připojištění podporováno státem?

prof. Ing. Václav VYBÍHAL, CSc.

K možnostem měření incidence spotřebních daní v ČR

Ing. Tomáš WROBLOWSKÝ, Ph.D.

Fiskální dopady měnové politiky

Ing. Radim ZELENKA

Návrh konceptu důchodové reformy v podmínkách České republiky

Conference Scientific Committee

Chair:

Květa Kubátová, University of Economics, Prague, Czech Republic

Members:

Bailey Stephen J., Glasgow Caledonian University, United Kingdom

Devjak Srečko, University of Ljubljana, Slovenia

Nemec Juraj, University of Matej Bel, Banská Bystrica, Slovak Republic

Ochrana František, University of Economics, Prague, Czech Republic

Setnikar-Cankar Stanka, University of Ljubljana, Slovenia

Urbánek, Václav, University of Economics, Prague, Czech Republic

Vančurová Alena, University of Economics, Prague, Czech Republic

Vencovský František, University of Economics, Prague, Czech Republic

Organizing Committee

Department of Public Finance,

University of Economics, Prague

W. Churchill Sq. 4

130 67 Prague 3, Czech Republic

E-mail: bores@vse.cz

Editorial

Dear readers,

In April 2006 the Department of Public Finance organizes the eleventh International Conference "Theoretical and Practical Aspects of Public Finance". Its Scientific and Organising Committees and Department of Public Finance of the University of Economics in Prague successfully invites to Prague outstanding scientists from various countries.

The Conference became this way not only regular event for Czech scientists but also the opportunity for creation of contacts with academics from abroad and for the exchange of experience in broader extent.

The Conference is also strongly accepted by the decision-making sphere representatives and the evidence of that is a big number of them among participants.

We would like to heartily invite you to this Conference and we wish you a nice stay in Prague

On behalf of the Scientific and Organising Committees and Department of Public Finance of the University of Economics in Prague,

Květa Kubátová,

Chair of the Conference Scientific Committee.

Abstracts

prof. Thomas Anastassiou, Ph.D.

e-mail: anastassiou@aueb.gr

address: Athens University of Economics 76 Patission Street 104 34 Athens, Greece

The Cost of Capital Under Equity and Debt Financing

Labor hiring decisions remain unaffected by profits taxation, because, in the existence of taxes, the revenue derived from hiring an additional unit of labor is taxed but its cost reduces the firm's tax bill. In other words marginal costs and marginal revenues are reduced in the same proportion. In the short run at least, when the firm's capital input is fixed, its real decisions remain the same as in a world without taxes. Capital input decisions are rather more complex because a time dimension is unavoidable. The tax treatment of investment expenditures, contrary to labor hiring decisions, will not be 'neutral' meaning that investment decisions have to be influenced by taxation. What is suggested in the present paper is the possibility of designing a tax system which will not affect the cost of capital and more generally the decision to invest. One form of tax neutrality, which is already known under a system of equity financing, is the case of immediate 'expensing' where the cost of a capital good can be deducted from taxable income in the year of purchase, rather than being spread across a period of years; such a provision is also referred as 'free depreciation'. Another form of tax neutrality that is suggested here is the one that can be imposed under the case of debt financing, keeping the after tax rate of return constant and allowing the tax depreciation rate to be equal to the true economic depreciation.

Keywords: Cost of capital, debt financing

JEL: E62

Predrag Bejaković, Dr.

e-mail: predrag@ijf.hr

address: Institute of Public Finance, Zagreb, Croatia

Education and Labor Force Competitiveness in Croatia – status and problems

Knowledge has become the key to economic competitiveness and success. An important part of an economy's overall competitiveness - the ability to achieve success on markets - is labour-force competitiveness. One of the main determinants of the competitiveness of human resources is a country's education system. The paper discusses Croatian activities related to achieving a move to a knowledge-based society and labour force competitiveness. After the introduction, a short theoretical framework titled is provided. The third part of the paper analyzes the situation in Croatia. After the assessment of some problems in Croatia, some proposals for improvements of the educational system are given.

Keywords: education, labour-force competitiveness, knowledge-based society

Ing. Josef Březina, CSc.

e-mail: brezina@pef.czu.cz

address: Katedra obchodu a financí, PEF ČZU v Praze, Kamýcká ul. 129, 165 21 Praha 6

Sociální dopad změn ve zdanění příjmů fyzických osob

Příspěvek je zaměřen na vyjádření dopadu aktuálních změn ve zdanění příjmů fyzických osob. V článku je vyjádřen průběh úspor poplatníků na dani vlivem změněné daňové tabulky a změna zdanění nahrazením nezdanitelných částek slevami na dani. Oba tyto vlivy jsou sečteny a je vyjádřen výsledný průběh úspor v závislosti na základu daně. Změny ve zdanění vedly k tomu, že zdanění příjmů, které u rodin s vyživovanými dětmi nedodahovalo životního minima, že zvýšilo na 1,1 až 1,3 násobek životního minima.

Keywords: daň z příjmů, nezdanitelné částky, slevy na dani, životní minimum

Ing. Hana Čermáková

e-mail: cermako@zf.jcu.cz

address: JČU České Budějovice, Zemědělská fakulta, katedra účetnictví a financí, Studentská 13,
370 05 České Budějovice

Vliv zvýšených paušálních výdajů na daňovou povinnost podnikatelů - fyzických osob

Poplatníci – podnikatelé, uplatňující paušální výdaje, jsou povinni vést pouze evidenci příjmů a pohledávek vzniklých v souvislosti s jejich podnikáním. Možnost vykazovat výdaje paušální částkou existovala již dříve, ale v nižší výši (50, 30, a 25 %). Novela zákona o daních z příjmů podstatně zvýšila paušální výdaje pro podnikatele a to s retroaktivní působností i pro rok 2005 (na 80, 60, 50 a 40 %). Cílem příspěvku je analyzovat vliv zvýšených paušálních výdajů na daňovou povinnost podnikatelů – fyzických osob. Příspěvek obsahuje konkrétní příklady pro srovnání jednotlivých zdaňovacích období - roků 2004, 2005 a 2006 včetně jejich grafického vyjádření a komentáře. Ve všech uvedených příkladech je zřejmé, že dochází k podstatnému snížení základu daně a k vysoké úspoře na dani, která se zvyšuje s rostoucími příjmy. V roce 2006 je úspora na dani z příjmů také dána snížením daňové sazby z 15 na 12 % a z 20 na 19 % a současně prodloužením prvního daňového pásma z 109 200 na 121 200 Kč na úkor druhého daňového pásma, které se díky tomu zkracuje.

Je třeba zdůraznit, že se zvýšení výdajových paušálů projeví pozitivně také u podnikatelů při placení pojištění u OSSZ a zdravotních pojišťoven, kdy se díky sníženému základu daně podstatně sníží i výše placeného pojištění, a to i přesto, že dochází v letech 2005 a 2006 ke zvýšení vyměřovacího základu (rozdíl mezi příjmy a výdaji, tj. základ daně) ze 40 % (rok 2004) na 45 % (rok 2005) a 50 % v roce 2006.

Keywords: paušální výdaje, daňová povinnost, základ daně, daň, slevy na dani

doc. Ing. Anna Harumová, Ph.D.

e-mail: dekanat@uninova.sk

address: Bratislavská vysoká škola práva, Fakulta ekonómie a podnikania, Tematínska 10, 851 05
Bratislava, Slovak Republic

Vplyv zavedenia rovnej dane v SR na daňové príjmy štátu.

Dane podnikateľských subjektov vychádzajú z daňového systému uplatňovaného v danom štáte. Na základe potrieb štátu nastávajú aj zmeny v jeho daňovom systéme. Medzi najvýraznejšie zmeny daňového systému v Slovenskej republike sa jednoznačne radia daňové reformy v roku 1993, v roku 1995 a 2004, kedy bola zavedená tzv. rovná daň. Základnými predpokladmi zavedenia rovnej dane bolo zdaňovať všetky druhy ziskov a všetky výšky ziskov rovnako a takto docieľiť maximálnu možnú spravodlivosť, úplnú neutralitu, zjednodušenie a účinnosť. Po zavedení rovnej dane daňové príjmy v SR jednoznačne vzrástli čo dokumentuje aj vývoj príjmov z jednotlivých daní do štátneho rozpočtu. Rovná daň je uplatňovaná pri zdaňovaní príjmov a pri dani z pridanej hodnoty. Daňové príjmy štátu však vzrástli aj u spotrebných, čo je výsledkom presunu priamych daní na nepriame dane a tým aj zvyšovania spotrebných daní. Mnohí ekonómi však zavedenie rovnej dane privítali so zmiešanými pocitmi. Dôvodom je jej vysoká sadzba. Ministerstvo financií ju zaviedlo na úrovni 19%, aj napriek tomu, že mnoho ekonómov odporúčalo 15%. Jej výška pritom nie je vôbec irelevantná. Pre nízko príjmové skupiny obyvateľstva sa totiž dane v konečnom dôsledku neznížili, naopak, znížená sadzba DPH stúpila zo 14% na 19%, čo pocítili predovšetkým tieto skupiny. V tomto prípade je kritika, že rovná daň pomohla najmä jednotlivcom a podnikom s vyššími príjmami, naozaj oprávnená. Rovná daň ako sa ukázalo nie je o rovnosti, ale o zvýhodňovaní úzkej skupiny ľudí, ktorí majú vysoko nadštandardné príjmy. Úspory na daniach začínajú byť zaujímavé pri príjme nad 25000 Sk mesačne, pričom takmer tri štvrtiny občanov Slovenska majú príjem pod hranicou priemernej mzdy, ktorá bola napr. v treťom štvrtroku v roku 2005 vo výške 16 816 Sk, pričom najnižšia priemerná mzda bola v zdravotníctve a to vo výške 13 155 Sk. Vplyvy zavedenia rovnej dane sú teda z makroekonomického hľadiska výhodne, ale z mikroekonomického pohľadu a teda z pohľadu dopadu daní na jednotlivcov s nízkymi príjmami v podstate prišlo k zvýšeniu daní, čo bolo zmiernené zvýšením nezdaniteľného minima.

Keywords: daňová reforma, rovná daň, daň z príjmov, daň z pridanej hodnoty, spotrebné dane, daňové príjmy

Ing. Stanislav Hotra

e-mail: stanislav.hotra@nku.cz

address: Husova 783, 537 01 Chrudim

Teoretické a praktické aspekty auditu výkonnosti

Jedním ze základních předpokladů účelného a efektivního státního sektoru je zabezpečení funkce externího auditora. Při tom stále více nabývá na významu audit výkonnosti, který by měl významně přispívat ke zkvalitňování a zefektivňování výsledků státního sektoru. Pod hlavičkou auditu výkonnosti jsou prováděny také audity výdajových programů. Tento příspěvek se snaží přiblížit problematiku auditu výkonnosti, vč. naznačení některých souvislostí.

Keywords: Externí auditor, auditní standardy, audit výkonnosti, hodnocení programů

prof. RNDr. Jiří Hřebíček, CSc.

e-mail: hrebicek@cba.muni.cz

address: Centrum biostatiky a analýz, PŘF MU Brno, bud. 1/424, Kamenice 3, 625 00 Brno

Mgr. Ing. Jana Soukopová, Ph.D.

e-mail: jana.soukopova@centrum.cz

address: KVE ESF MU Brno, Lipová 41a, 602 00 Brno, na mat. dovolené

CBA a metody mimotržního oceňování

Jedním z aktuálních problémů současnosti je zefektivnění alokace veřejných výdajů a jejich účinnosti, která se pohybuje pod 50%. Je to dáno tím, že ve veřejném sektoru je většina finančních rozhodnutí v poloze politické a subjekty, které obdrží veřejné finanční prostředky s nimi nakládají nesrovnatelně méně hospodárněji než s finančními prostředky vlastními. Je zřejmé, že rozhodování o výběru nejvhodnějšího veřejného projektu by mělo být průhledné a průkazné pro všechny subjekty. V praxi tomu však tak zatím není. Jedním z nejčastějších problémů je nesprávné a nepřiměřené používání hodnotících metod s ohledem na předmět a cíle veřejných projektů. Jednou z nejlépe použitelných metod hodnocení veřejných projektů je cost -benefit analýza, která umožňuje hodnocení jak nákladů tak i přínosů veřejných projektů, což je v případě charakteru projektů klíčové. Její slabinou je však problém ocenění těchto přínosů (nákladů) v peněžních jednotkách tedy ocenění netržních statků a služeb. Tuto slabinu však je možné odstranit využitím metod (technik) mimotržního oceňování. Tyto techniky jsou nejčastěji zmiňovány v souvislosti s oceněním environmentálních škod (přínosů) a s oceněním zdraví. Tyto techniky je však možné použít i v jiných oblastech veřejného sektoru. Článek tyto metody systemizuje, analyzuje a hodnotí a ukazuje na jejich použití v hodnocení veřejných projektů pomocí cost-benefit analýzy.

Keywords: veřejné projekty, cost-benefit analýza, mimotržní metody oceňování, preferenční metody

Ing. Jana Charvátová

e-mail: charja@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Daňová podpora výzkumu a vývoje v České republice

Příspěvek se zabývá současnou daňovou podporou výzkumu a vývoje v České republice. Součástí příspěvku je stručné srovnání daňové podpory výzkumu a vývoje v České republice s obdobnou podporou zavedenou ve vybraných státech Evropské unie. Příspěvek dále analyzuje záměry zavedení daňové podpory výzkumu a vývoje a poukazuje na některé praktické problémy spojené s využitím daňové podpory výzkumu a vývoje v České republice.

Keywords: Daňová podpora, Výzkum a vývoj, Podpora výzkumu a vývoje, Daňová odčitatelná položka

doc. Ing. Vratislav Izák, CSc.

e-mail: izak@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Ing. Eva Dufková

e-mail: dufkova@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Výdaje na sociální ochranu-nové státy EU a Česká republika

Stupeň podobnosti veřejných výdajů v EMU je důležitý při absorpci externích šoků. Analýza funkční klasifikace výdajů, připravená Eurostatem poprvé i pro nové členské státy EU (COFOG) srovnává stupeň podobnosti 10 druhů výdajů se starými zeměmi EU. Nejvýznamnější položkou jsou výdaje na sociální ochranu tvořené hlavně kategoriemi D.62 a D.63 národních účtů, což umožňuje přechod z klasifikace COFOG na údaje z národních účtů. Panelová analýza pro 8 nových členských zemí se pokouší o vysvětlení změn výdajů na sociální ochranu. Podrobnější analýza českých dat se zaměřuje na dynamiku druhotného rozdělení a váhu sociálních transferů v období 1995-2004.

Keywords: Sociální ochrana, COFOG, národní účty

Ing. Robert Jahoda, Ph.D.

e-mail: jahoda@econ.muni.cz

address: ESF MU, Lipová 41a, 602 00 Brno

Analýza některých dílčích aspektů přechodu penzijního systému směrem k NDC

Česká republika dosud neprovedla systémovou část penzijní reformy. Od roku 1995 probíhají pouze parametrické úpravy stávajícího systému. V roce 2004 vznikla Bezděkova skupina, která provedla komplexní propočty parametrických a systémových úprav českého penzijního systému. Jednou z variant byl i přechod současného PAYG DB systému na systém NDC. V ČR se úvahy na toto téma objevily po změně vlády v roce 1998, kdy se ministrem odpovědným za oblast penzí stal Vladimír Špidla. Jeho představa penzijního systému byla do značné míry ovlivněna úspěšnou reformou penzijního systému, která proběhla v 90-tých letech ve Švédsku. Dopad přechodu na NDC systém byl pro ČR prvně zpracován a prezentován Ministerstvem práce a sociálních věcí v roce 2003. Dalším, kdo provedl propočty přechodu na NDC systém, byla již zmíněná „Bezděkova skupina“. Vzhledem k tomu, že dosavadní modely a studie, které analyzovaly přechod českého PAYG DB systému na NDC, neodpovídají na některé (z mého pohledu důležité) otázky, je cílem tohoto příspěvku analýza těchto dílčích aspektů. V rámci analýzy sestojím jednoduchý model systému NDC a změnou některých (dosud trochu opomíjených) parametrů budu diskutovat jejich dopad na fungování systému NDC. Při analýze NDC systému se zaměřím na posouzení dopadu změny následujících parametrů: změna decilového poměru do roku 2050, míra neaktivity, procentu „náhradních dob“, naději na dožití v 65 letech, garanci minimální penze a vyšší příspěvkové sazby do systému.

Keywords: penzijní systém, PAYG, DB, DC, FDC, NDC

JEL: H55

Ing. Milan Jílek, Ph.D.

e-mail: jilek@zf.jcu.cz

address: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, katedra účetnictví a financí ZF, Studentská 13,
370 05 České Budějovice

Empirický pohled na horizontální fiskální nerovnosti českých municipalit

Příspěvek analyzuje fiskální pozici municipalit v ČR v závislosti na jejich velikosti (počtu obyvatel). Analýza nachází horizontální fiskální nerovnosti mezi jednotlivými velikostními kategoriemi municipalit, které se projevují rozdílnou úrovní příjmů a výdajů v přepočtu na obyvatele. Významným faktorem diferenciací úrovně příjmů mezi velikostními kategoriemi měst a obcí jsou daňové příjmy. V systémech, kde existuje vyšší daňová autonomie municipálních rozpočtů, jsou rozdíly v daňových příjmech přirozeným výsledkem rozdílné daňové kapacity, která bývá vyšší ve větších municipalitách. Na tyto rozdíly následně mohou reagovat dotační systémy. V ČR, kde je daňová autonomie územních rozpočtů mizivá, jsou sdílené daně (de facto obecné dotace) paradoxně využívány pro diferenciaci příjmů. S tímto způsobem však není možné souhlasit z důvodu, že nemůže nahradit přirozenou vazbu mezi poptávkou po místních veřejných statcích a náklady na jejich profinancování ve formě místních daní. Je zřejmé, že municipality nemohou být stoprocentně finančně samostatné a že existence sdílení daní je, v určitém rozsahu, vhodnou cestou alokace daní do municipálních rozpočtů. Existuje však i potenciál pro zvýšení daňové autonomie municipalit, zejména v oblasti místních poplatků a daní z nemovitostí.

Keywords: fiskální decentralizace, fiskální pozice, horizontální fiskální nerovnosti, municipální rozpočty

JEL: H71

Ing. Petr Jiříček

e-mail: jiricek@vspji.cz

address: Kabinet evropských informací a vztahů, Vysoká škola polytechnická Jihlava, Tolstého 16,
586 01 Jihlava

Strukturální fondy EU – historie, současnost a perspektivy

Příspěvek se bude zabývat okolnostmi vzniku strukturální a regionální politiky EU a jejích nástrojů – Evropské investiční banky, strukturálních fondů a Kohezního fondu. V následující části bude provedeno zhodnocení vlivu financování z evropských fondů na jednotlivé regiony zemí EU v rámci vyrovnávání ekonomických a sociálních rozdílů, jež se koná v souladu s politikou Unie. Autor bude rovněž zkoumat podíl těchto finančních výdajových programů ve vztahu k rozpočtu Unie v historických obdobích i v současnosti, kdy došlo k poměrně značnému rozšíření společenství o 10 nových, méně ekonomicky rozvinutých zemí. Následovat bude charakteristika nových principů a cílů strukturální a regionální politiky EU v reakci na současné rozšíření Unie a možné strategie z ohledem na budoucí situaci dalšího rozšíření o Bulharsko, Rumunsko a Chorvatsko. V příspěvku bude podán předpokládaný obraz financování z nových evropských fondů v rozpočtovém období 2007-2013 v rámci nově dojednávaného rozpočtu EU a při zřeteli k novým úkolům, vyplývajícím z globální ekonomické situace. Nedílnou součástí příspěvku bude pohled předpokládaného dopadu změn ve financování z evropských fondů na situaci veřejných výdajových programů v ČR (operační programy) v novém rozpočtovém období 2007-2013.

Keywords: rozpočet EU, strukturální fondy, veřejné výdajové programy, strukturální a regionální politika EU

JEL: E62

Ing. Pavel Kofroň

e-mail: pavel.kofron@vupsv.cz

address: Research Institute for Labour and Social Affairs, workplace Brno, Joštova 10, 602 00 Brno

Problematika využití dostupných dat pro sledování sociální situace domácností

Sociální transfery určené domácnostem patří mezi největší výdajové položky českých veřejných financí. Jako celek tvoří asi třetinu konsolidovaných veřejných výdajů. Nelze se proto divit, že základní otázkou s nimi spojenou je též problematika jejich cílenosti, dopadů a rozložení do jednotlivých domácností a jejich účelnosti v systému sociální politiky. Pro příslušné analýzy, které vzejdou z těchto cílů, je potřeba mít reprezentativní data, která by kvalitně odrážela čerpání sociálních dávek k českými domácnostmi. Náš příspěvek má metodologický charakter a zabývá se otázkou, jestli v ČR taková data existují, která to jsou, a v čem spočívá omezení jejich užití. Jako ideální pro analýzu se můžou jevit široká výběrová šetření typu mikrocensus nebo EU-SILC. Vzhledem k tomu, že sociálních dávek je celá řada a že některé můžou pokrývat poměrně úzce vymezené skupiny domácností by ovšem bylo potřeba volit rozsáhlé výběrové soubory, což by bylo značně finančně i časově náročné. Levnější a výhodnější variantou se proto může jevit analýza dat ze specifických výběrových souborů typu Statistika rodinných účtů. Taktéž užití těchto souborů je spojeno s některými metodologickými problémy, na které chceme ve svém příspěvku poukázat.

Keywords: sociální transfery, data, Mikrocensus, Statistika rodinných účtů, EU-SILC

prof. Ing. Květa Kubátová, CSc.

e-mail: kubatova@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Tax Quota and Tax Mix in the EU Countries and the USA – a retrospective

The objective of this paper is to compare the size of the tax burden and the composition of the tax structure in the “original” 15 EU countries and the USA, and to analyze the increasing differences related to the tax mix.

In 2002 the total tax revenue in the 15 “old” members of European Union reached a level around 40% of GDP, while in the USA this ratio did not exceed 30%. The very heavy tax burden in the European countries (both “old” and “new” EU members) is subject to frequent criticism where emphasis is given to the negative impact of this high taxation on the economy. Special attention is focused on the labor market; the heavy burden of taxes levied on labor is considered to be one of the factors influencing unemployment levels.

The optimal size of the tax-to-GDP ratio is a frequent subject of economic and political disputes and is established by several interdependent factors, such as economic, cultural, political and administrative/institutional development, the level of technology and the process of globalization determine the ratio. Also, the tax systems operating in the two regions – the EU and the USA - reflect the very different historical experience of these nations and this historical heritage cannot be easily overlooked.

Keywords: direct tax, indirect tax, tax mix, tax policy, tax quota

Ing. Lenka Láchová, CSc.

e-mail: lachova@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Daň ze zisku korporací v kontextu rozšíření Evropské unie

Nové členské státy EU se snaží přizpůsobovat konkurenci a legitimně ji využívají, některé z původních členských států vyvíjejí naopak úsilí konkurenci zamezovat. Statutární sazby daně z příjmu korporací v zemích EU klesají, neboť se prokazuje, že země s nízkou statutární sazbou, přitahují kapitál, zatímco země se sazbou vysokou, ho odrazují. V souvislosti s posledním rozšířením EU o nové členské státy se tyto tendence velmi zesílily. Současně se však ukazuje řada problémů, které jsou argumentem pro určitou míru harmonizace daně ze zisku korporací v rámci EU. Řešení některých problémů se snaží nalézt návrh Komise na sjednocení daňových základů daně ze zisku korporací. Rozdíly v daňových systémech 25 členských států působí také jako významná překážka v nadnárodním působení menších firem, neboť kladou neúměrně vysoké nároky na jejich administrativní náklady. Odstranění těchto překážek se snaží nalézt poslední návrh Komise EU tzv. Home State Taxation.

Keywords: daňová konkurence, daň ze zisku korporací, statutární sazba daně, daňové výnosy, harmonizace

Ing. Alena Maaytová

e-mail: maaytova@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Analýza výkonnosti a efektivnosti nemocnic v ČR

V příspěvku jsou řešeny základní problémy související s otázkami efektivnosti a výkonnosti sítě lůžkových zařízení v ČR. Nemocnice jsou nedílnou součástí zdravotnického systému, který je ovlivňován řadou faktorů. Efektivnost nemocnic nemůže být a ani není pouze výsledkem chování nemocnic, ale je výsledkem chování celého zdravotnického systému. Pro zvýšení efektivnosti a výkonnosti nemocnic je zapotřebí identifikovat hlavní determinanty vývoje daného systému a určit možnosti zvýšení efektivnosti a výkonnosti. Důležitým aspektem hodno cení nemocnic jsou i otázky související s implementací systému řízení kvality poskytovaných služeb v nemocnicích.

Keywords: efektivita, výkonnost, systémy řízení kvality zdravotní péče, hospodaření nemocnic

JEL: H490, H510, I180, I190

prof. Juraj Nemec, CSc.

e-mail: juraj.nemec@umb.sk

address: Ekonomická fakulta UMB, Tajovského 10, 97401 Banská Bystrica, Slovensko

Accreditation, evaluation and financing of universities: selected issues

In all developed countries, the university education is by large percentage supported by the government. The proportion between public and private financing (student fees) differs significantly between countries and normally also between different types of academic institutions in the same country. Following this practice (not testing its appropriateness) some important questions connected with public financing of universities occur, especially: 1. Which schools to finance from public funds? 2. Equal or different public grant to schools? 3. How to link performance of a school and the level of allocated grant in most fair way? As it is impossible to answer such questions in definite way, in our paper we just try to provide related ideas as the basis for discussions.

Keywords: Universities, accreditation, evaluation, performance financing

JEL: I122

Ing. Danuše Nerudová, Ph.D.

e-mail: d.nerudova@seznam.cz

address: MZLU v Brně, ústav účetnictví a daní, Zemědělská 1, 613 00 BRNO

Ing. Svatopluk Kapounek

e-mail: kapounek@parkhotel.cz

address: MZLU v Brně, ústav financí, Zemědělská 1, 613 00 BRNO

Empirická analýza vlivu kapitálové mobility na daňové zatížení v Evropské unii

Růst kapitálové mobility na jednotném trhu nutí členské státy snižovat jeho daňové zatížení tak, aby mohly nabídnout atraktivní daňové podmínky. Za předpokladu stabilní úrovně veřejných výdajů a příjmů státních rozpočtů může tato skutečnost vytvářet tlaky na příjmové stránky státních rozpočtů, neboť nižší výběr daně z kapitálu musí být kompenzován vyšším daňovým zatížením ostatních, především nemobilních faktorů, jako je práce. Cílem článku je statistické testování hypotézy, že růst kapitálové mobility vede k poklesu daňového zatížení kapitálu a dále testování hypotézy, že růst kapitálové mobility vede k růstu daňového zatížení práce.

Keywords: mobilita kapitálu, daňové zatížení kapitálu, daňové zatížení práce, jednotný trh

JEL: H2

Prof. PhDr. František Ochrana, DrSc.

e-mail: ochrana@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Restrikce veřejných výdajových programů a výdajových aktivit veřejných služeb

Referát je součástí výstupu z výzkumného projektu 402/05/2644 Grantové agentury ČR „Analýza způsobů zabezpečování veřejných služeb a zkoumání jejich dopadu na efektivnost veřejných výdajů“.

Referát se zabývá problémem restrikce výdajových aktivit na bázi programového financování. Navrhuje restrikční model a algoritmus, jak tuto restrikci provádět. Restrikce je aplikována v kontextu vzájemně vylučitelných programů.

Keywords: Veřejné výdaje, veřejné služby, restrikce, programové rozpočtování

Ing. Jan Pavel, Ph.D.

e-mail: pavelj@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Transakční náklady a veřejné zakázky

Oblast veřejných zakázek a zvyšování jejich efektivnosti patří mezi klíčová témata veřejné ekonomie. Jedním z analytických nástrojů, který umožňuje překročit hranice neoklasické mikroekonomie, je teorie transakčních nákladů. Cílem předkládaného příspěvku je vymezit pojem transakčních nákladů z hlediska jejich vztahu k veřejným zakázkám, diskutovat jejich vazbu na efektivnost tohoto institutu a představit možné metody jejich měření se zřetelem na situaci v České republice.

Keywords: Česká republika, transakční náklady, veřejné zakázky.

Ing. Bohuslav Pernica, Ph.D.

e-mail: bohuslav.pernica@seznam.cz

address: Univerzita obrany, Fakulta ekonomiky a managementu, Katedra ekonomie, Kounicova 65,
61200 Brno

Branná povinnost jako daň v úkonech a otázka její spravedlnosti

Branná povinnost byla svého počátku považována za daň v úkonech, kterou stát uvaloval na občany, aby si zajistil dostatek vojáků pro vedení případného vojenského konfliktu. Tento přístup státu k budování a udržování ozbrojených sil umožňoval úsporu výdajů státního rozpočtu na obranu a bezpečnost. Zásadním problémem uvalení této daně byla otázka její spravedlnosti. Branná povinnost byla často sice deklarována jako všeobecná, ale ve své podstatě měla selektivní charakter, protože její výběr byl díky požadavkům na zdravotní stav a kvalifikaci jedince podrobeného branné povinnosti založen na principu jeho schopnosti „plati t“ tento zvláštní druh daně. Historicky byla tato fatální slabina branné povinnosti korigována daňovou politikou, a to brannou daní, kterou z dnešních evropských států nedisponujících profesionálními ozbrojenými silami uplatňuje např. Švýcarsko. Příspěvek analyzuje otázku spravedlnosti branné povinnosti ve vybraných státech ve vybraných historických obdobích a zamýšlí se nad otázkou spravedlnosti branné povinnosti v ČR v období let 1993 až 2004.

Keywords: Daň v úkonech, branná daň, branná povinnost, spravedlnost, ozbrojené síly, daňová politika.

JEL: H20, H41, H56

Ing. Pavel Pešek, CSc.

e-mail: pesek@fse.ujep.cz

address: Katedra ekonomiky podniku Fakulta sociálně ekonomická UJEP v Ústí nad Labem
Moskevská 54 400 96 Ústí nad Labem

Zamyšlení nad systémem poskytování dotací ze strukturálních fondů v rámci Společného regionálního operačního programu

Příspěvek se zamýšlí nad zpracováním projektů a agendy, která je potřebná k žádosti o dotace ze strukturálních fondů Evropské unie v rámci Společného regionálního operačního programu. Vychází z konkrétních zkušeností pracovníků Katedry ekonomiky podniku Fakulty sociálně ekonomické UJEP v Ústí nad Labem při zpracování projektu rozvoje cestovního ruchu v severních Čechách. Cílem příspěvku je kriticky zhodnotit současnou metodiku zpracování dokumentace (zejména v systému ELZA), ukázat na komplikovanost agendy, metodické nepřesnosti a další problémy a podat náměty ke zjednodušení agendy, včetně povinných příloh i hodnocení efektivnosti projektu.

Keywords: Efektivnost, fondy, hodnocení, operační program, projekt, rozvoj.

Ing. David Prušvic

e-mail: prusvicd@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Ing. Miroslav Boreš

e-mail: bores@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Ing. Jakub Velikovský

e-mail: velik@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Příčina růstu veřejných výdajů – mechanismus modelu nevyváženého růstu

V roce 1967 zveřejnil profesor W. J. Baumol stať nazvanou „Makroekonomie nevyváženého růstu: anatomie krize měst“, která se záhy stala značně diskutovanou v odborných ekonomických kruzích. W.J. Baumol v ní nastínil dvousektorový makroekonomický model, kterým mimo jiné vysvětlil růst výdajů veřejného sektoru v relaci k celkovému vytvořenému produktu. Článek se zaměřuje na evoluci Baumolovy teorie růstu veřejných výdajů, která, přestože doznala během bezmála čtyřiceti let podstatných změn, si svoji základní myšlenku uchovala. V článku primární model rozšiřujeme a poukazujeme na implikace související s modifikacemi modelu.

Keywords: Baumolův model nevyváženého růstu, deindustrializace, veřejné výdaje

JEL: E62, H50

Ing. Mgr. Jiří Příbyl

e-mail: pribylj@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Daňové asignace v České republice / Percentage Philanthropy in the Czech Republic

Česká republika je jediným státem Visegrádské čtyřky, který dosud nezná daňové asignace jako podporu neziskového sektoru. Zatímco v ostatních státech již tento mechanismus funguje dva a více let, v České republice se zatím pouze objevil v programovém prohlášení vlády, aniž by se nakonec přistoupilo k realizaci této myšlenky. Příspěvek srovnává přístupy některých jiných států k daňovým asignacím, a to zejména s ohledem k jejich aplikaci v České republice. / The Czech Republic is the only member of the Visegrad Group that does not apply the onepercent philanthropy to subsidize the non-profit organisations. Whereas the other countries use this mechanism for two or more years, in the Czech Republic it only has appeared in the statement of government policy without realizing. The paper compares approaches of some other countries to the tax assignments especially in the relation to its application in the Czech Republic.

Keywords: onepercent philanthropy, tax assignment

doc. Ing. Zdeněk Sadovský, CSc.

e-mail: sadovsky@sting.cz

address: AKADEMIE STING, o.p.s., soukromá vysoká škola Stromovka 1, 637 00 Brno

Daně, změny a logika

Příspěvek analyzuje četnost změn v daňových a souvisejících zákonech v letech 1990 až 2005, kvalitativní i kvantitativní stránku změn z pohledu vývoje a dopadů těchto změn, podpory podnikatelských i neziskových subjektů. V převážně verbální poloze otevírá diskusi, zda legislativní změny jsou systémové a zda mají logickou vazbu na naplňování státního rozpočtu.

Keywords: Daně, podnikání, logika, legislativa

Ing. Lucie Sedmihradská, Ph.D.

e-mail: sedmih@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Možnosti využití nových rozpočtových metod a nástrojů v rozpočtovém procesu obcí ČR

Příprava a projednávání rozpočtu je složitý proces, který tvoří jednotlivé kroky a rozhodnutí, na kterých se podílí celá řada účastníků. Nové rozpočtové metody a nástroje se snaží povzbudit účastníky rozpočtového procesu ve využití jejich schopností tak, aby byly veřejné zdroje využity efektivněji, účinněji a racionálněji.

Cílem předkládaného příspěvku je navrhnout možnosti a způsob použití konkrétních rozpočtových metod a nástrojů pro obce v ČR. Návrh jednotlivých opatření vychází z výsledků výzkumu rozpočtového procesu obcí a z analýzy zahraničních zkušeností.

Příspěvek charakterizuje programové a výkonové rozpočtování, střednědobý rozpočtový výhled, závazný rozpočtový kalendář a uvádí jejich možné přínosy, problémy, rizika a rozsah využití. Poslední část příspěvku je věnována problematice informativnosti a srozumitelnosti zveřejňovaného rozpočtového dokumentu.

Keywords: rozpočtové metody, rozpočtový proces obcí

Ing. Jan Slavík

e-mail: jslavik@vse.cz

address: IREAS, Štěpánská 45, 110 00 Prague

Ing. Jan Pavel, Ph.D.

e-mail: pavel-ja@seznam.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67 Prague

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.

e-mail: jilkovaj@vse.cz

address: University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67 Prague

Účinnost poplatkových nástrojů na rozhodování domácností o nakládání s komunálními odpady

Hlavním cílem příspěvku je diskutovat účinnost poplatkových nástrojů na změnu rozhodování domácností v případě alternativních způsobů nakládání s komunálními odpady - prevence vzniku, produkce, třídění nebo materiálové využívání. Klíčovou součástí příspěvku bude komparace poplatkových systémů v Německu a České republice a sledována závislost mezi způsobem nakládání s komunálními odpady a konstrukcí poplatku - zda se jedná o variabilní či paušální platbu. Současně bude sledována úloha poplatků mezi ostatními příjmy obecního rozpočtu a jejich schopnost pokrýt veškeré náklady, které obci v souvislosti se zabezpečením systému nakládání s komunálními odpady vznikají. Na závěr příspěvku bude diskutována samotná povaha poplatků - jedná se skutečně o nástroj politiky ochrany životního prostředí nebo o platbu za tržní službu (v našem případě nakládání s komunálními odpady)?

Keywords: poplatky, komunální odpad, rozhodování spotřebitele, obecní rozpočet

JEL: H23, H31, H42, H71, Q53

Ing. Barbora Slintáková, Ph.D.

e-mail: barbora@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Ing. Stanislav Klazar, Ph.D.

e-mail: klazar@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Analýza dopadu daní ze spotřeby v ČR

V příspěvku jsou prezentovány dílčí výsledky výzkumu, jehož cílem je mj. zjistit, jak se změnilo rozdělení daňového břemene DPH a spotřebních daní po vstupu ČR do EU. Předpokládáme, že tzv. harmonizace daní ze spotřeby, související se vstupem do EU, vedla ke změnám v míře daňového zatížení různých statků nakupovaných českými domácnostmi, a proto také ke změně daňového zatížení jednotlivých domácností. V první části příspěvku je představen model, pomocí kterého lze určit daňové břemeno DPH a spotřebních daní domácnosti. Důležitým krokem v modelu je přiřazení správné míry zdanění, resp. sazeb DPH a spotřebních daní, k jednotlivým spotřebovávaným statkům. Ve druhé části příspěvku jsou prezentovány výsledky analýzy daňového zatížení daněmi ze spotřeby domácností v ČR před a po vstupu do EU. Jsou zkoumány vztahy mezi daňovým břemenem a vybranými charakteristikami domácnosti.

Keywords: DPH, spotřební daně, dopad daně, harmonizace

JEL: H22

doc. Ing. Slavomíra Svátková, CSc.

e-mail: svatkova@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Hlavní problémy při získávání dat pro analýzu zatížení spotřebního koše daněmi ze spotřeby v České republice

Získat spolehlivá data o daňovém zatížení výdajů domácností v České republice je zdánlivě jednoduchá věc. Stačí - zjednodušeně řečeno - přiřadit k jednotlivým položkám zboží a služeb sazby daně z přidané hodnoty a u vybraných výrobků i sazby spotřební daně a na základě znalosti výdajů domácností následně zjistit míru daňového zatížení. Ukazuje se, že naznačený postup není ve skutečnosti zdaleka tak přímočarý, jak by se na první pohled zdálo. Příspěvek se proto zaměřuje na hlavní problémy, které se vyskytly při zjišťování míry zdanění jednotlivých položek spotřeby. Základní problém vychází z odlišného systému třídění zboží a služeb v daňových zákonech na straně jedné a ve statistice rodinných účtů na straně druhé, což je dáno jejich odlišným zaměřením a účelem. Neméně významnou komplikací je skutečnost, že jedna výdajová položka domácností (tzv. statistický znak) bývá zpravidla množinou více statků, které jsou často zatříděny do různých sazeb daně z přidané hodnoty. Specifický problém je dále spojen s výrobky podléhajícími spotřebním daním; vzhledem k existenci pevné sazby daně vztažené k množstevní jednotce je nutné najít postup její transformace na procentní vyjádření ve vztahu k ceně. Při analýze byly objeveny další nedostatky týkající se nejasností, nepřesností a nelogických odkazů v zákoně o dani z přidané hodnoty, z nichž některé mají svůj nepřehlédnutelný praktický dopad. Lze pozorovat i jistý odklon od principu srozumitelnosti, resp. od jisté - dřívějšími podobami zákona o dani z přidané hodnoty i zákona o spotřebních daních nastavené - míry uživatelského pohodlí, projevující se zejména ve ztrátě rychlé orientace v sazebním zatřídění zboží. Příspěvek je zpracován na základě analytické studie Sběr dat pro klasifikaci CZ-COICOP zpracované v rámci výzkumného projektu Grantové agentury České republiky č. 402/04/1069 Analýza zatížení spotřebního koše daněmi ze spotřeby v České republice.

Keywords: daň z přidané hodnoty - spotřební daně - sazby daně - CZ-COICOP - statistický znak - celní sazebník - SKP

Ing. Pavel Svirák, Dr.

e-mail: pavelsvirák@seznam.cz

address: Fakulta podnikatelská VUT v Brně, Kolejní 4, Brno

Daň z přidané hodnoty v roce 2005 - 2006 včetně intrakomunitárních vazeb

V roce 2005 a v roce 2006 došlo k některým významným změnám v zákoně o dani z předané hodnoty. Tyto změny se promítají jak rámci tuzemského působení zýkona, tak i do tzv. intrakomunitárních vazeb v rámci jednotlivých zemí EU. Kromě toho se do legislativní úpravy jednotlivých států budou promítat i závěry přijaté odbornou komisí EU pro DPH, Tyto úpravy by měly postupně vést k jednotné aplikaci 6. směrnice EU v oblasti DPH v rámci všech zemí EU.

Keywords: novely DPH, intrakomunitární vazby, změny v EU

Ing. Ivana Šimíková, Ph.D.

e-mail: ivanasimikova@seznam.cz

address: Technická univerzita v Liberci, Hájkova 6, 461 17 Liberec

American Federalism versus European Subsidiarity; Fiscal versus Regulatory Federalism

Key question of this paper is: „Is regulatory federalism more effective than fiscal federalism, it means does it affect the economic standard in some way?“ Paper analyzes structure of American and European federalism, the principle of subsidiarity. Subsidiarity is the result of the EU competence structure and it has strongly influenced both revenue and expenditure EU policy, and it has led towards the existence of the regulatory federalism. EU regulatory federalism has positive impact on the EU economic standard. This hypothesis is supported by the empirical testing results of the proposed model. Proposed model tests and admits hypothesis that EU is the representative of the regulatory federalism, USA are the representative of the fiscal federalism; there is no affect of the regulatory federalism in USA.

Keywords: subsidiarity, federalism, regulation

JEL: H11, H77

doc. Ing. Jan Široký, CSc.

e-mail: jsiroky@mmo.cz

address: Statutární město Ostrava - Magistrát, Prokešovo náměstí 8, 729 30 Ostrava

Některé faktory ovlivňující skutečnou výši daní ze zisků korporací

Přistoupení 10 dalších zemí do Evropské unie znovu otevřelo diskuzi nad otázkou možnosti využívat daně ze zisků korporací jako nástroje hospodářské politiky. Evropská Komise jako jeden z cílů spolupráce v oblasti daní považuje boj proti "škodlivé" konkurenci v oblasti přímých důchodových daní. Je otázkou, jak poměřovat skutečné sazby daně ze zisku firem, které se mnohdy velmi liší od sazeb nominálních. Autor se ve svém příspěvku snaží ukázat na faktory, které je potřeba zohlednit při hledání odpovědí na skutečnou míru konkurence daní ze zisků firem v rámci Evropských společenství.

Keywords: Daň ze zisku korporací, integrace firemní a osobní důchodové daně, daňová politika, efektivní daň, nominální daň

JEL: H20; H22

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

e-mail: petr.tomanek@vsb.cz

address: Katedra veřejné ekonomiky, Ekonomická fakulta VŠB - TU Ostrava, Sokolská tř. 33,
Ostrava 1

Role běžného a kapitálového rozpočtu územních samosprávných celků

Příspěvek se zabývá základními prvky přístupu pro vymezení a roli běžného a kapitálového rozpočtu, jako jednoho z možných finančních nástrojů pro hospodaření územního samosprávného celku. Na základě podoby a struktury rozpočtu územního samosprávného celku, vymezuje metodické pojetí běžného a kapitálového rozpočtu a vazby mezi nimi. Metodické pojetí je pak uplatněno pro hodnocení skutečného hospodaření územních samosprávných celků. Výsledky hospodaření územních celků v ČR jsou promítnuty do podoby jejich běžného a kapitálového rozpočtu a jsou zachyceny změny v čase. Ze struktury těchto rozpočtů jsou odvozovány dílčí poznatky, závěry a tendence hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků zejména v oblasti jejich kapitálových výdajů.

Keywords: běžný rozpočet, kapitálový rozpočet, územní samosprávný celek

Ing. Petr Toth, Ph.D.

e-mail: toth@vse.cz

address: Katedra veřejné správy a regionálního rozvoje, Fakulta národohospodářská, VŠE v Praze,
Nám. Winstona Churchilla 4, 130 67, Praha 3

Systemy financování a proces fiskální decentralizace obcí a měst v ČR a EU

Decentralizace financování obcí a měst je aktuálním problémem ve všech státech EU i v ČR. Pro pochopení těchto procesů je vhodné se zaměřit na analýzu většího množství systémů financování. Pozornost byla věnována především původním patnácti státům Evropy. Rok 2005 je prvním rokem fungování reformy financování obcí na Slovensku. Ačkoliv je na její hodnocení ještě příliš brzy, lze tento systém porovnat se systémem aktuálně platným v ČR. Taková studie je zajímavá také tím, že obě země mají společnou minulost a vycházejí ze stejných podmínek rozpočtování. Pro posouzení problémů fiskální decentralizace zemí Evropské unie a České republiky se jeví jako nejvhodnější komparační analýza. Přestože se systémy financování obcí v zemích EU od sebe odlišují, na základě dlouhodobých prací mohly být vytipovány hlavní trendy hospodaření obcí a měst. Tyto trendy byly využity pro potřeby porovnání vývoje financování obcí v EU a daňových reforem na Slovensku a v České republice.

doc. Ing. Radim Valenčík, CSc.

e-mail: valencik@cbox.cz

address: Vysoká škola finanční a správní Praha, Estonská 500, 10100 Praha 10

Základy ekonomie produktivní spotřeby

Ekonomie produktivní spotřeby považuje za cílovou orientaci chování domácností maximalizaci nikoli užitku, ale současného hodnoty očekávaného budoucího příjmu z vytváření a provozování aktiv tvořících jejich „rodinné portfolio“. V takto pojatém ekonomickém systému není vztah mezi efektivností a rovností substituční, ale naopak komplementární. Z toho vyplývá řada důležitých závěrů, které nacházejí aplikaci zejména v oblasti investic do lidského kapitálu, resp. financování vzdělání.

Keywords: ekonomie produktivní spotřeby, rovnost a efektivnost, lidský kapitál, financování vzdělání

doc. Ing. Alena Vančurová, Ph.D.

e-mail: vancura@vse.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Možnosti a meze integrace pojistného sociálního pojištění a daně z příjmů fyzických osob

V posledním období nejen v souvislosti s daňovou reformou se i v ČR začíná vážně uvažovat o sjednocení výběru pojistného a daně z příjmů. Tento příspěvek si klade za cíl posoudit možnost sjednocení nejen výběru ale možnost zahrnutí plateb sociálního pojistného do daně z příjmů fyzických osob. Součástí příspěvku bude jednoduchý model, na základě kterého by bylo možno sjednotit vyměřovací základ současného pojistného na veřejné zdravotní pojištění a daně z příjmů fyzických osob. Dále budou analyzovány meze tohoto sjednocení v oblasti pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Keywords: daň z příjmů fyzických osob, pojistné sociálního pojištění

Ing. Jiří Vopátek

e-mail: jvopatek@tiscali.cz

address: Mlýnská 99, 379 01 Třeboň

Jakou formou je penzijní připojištění podporováno státem?

Příspěvek je zaměřen na problematiku II. pilíře v rámci důchodového zabezpečení ve stáří. Příspěvek přibližuje uvedený pilíř z pohledu počtu účastníků, výše státního příspěvku, daňová úspora účastníka penzijního připojištění, počet penzijních fondů a jejich připsané výnosy účastníkům. Uvádím zde podmínky, ve kterých penzijní připojištění, které je podporováno státem, dnes funguje. Příspěvek je zaměřen na daňovou problematiku spolu s hledáním odpovědi na otázku: „Jakou formou je penzijní připojištění podporováno státem?“ Uvedený pohled je založen na modelové situaci ve 4 variantách.

Keywords: Penzijní připojištění, státní příspěvek, daňová podpora.

prof. Ing. Václav Vybíhal, CSc.

e-mail: vybihal@mendelu.cz

address: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Ústav účetnictví a daní, Provozně ekonomická fakulta, Zemědělská 1, 613 00 Brno, Czech Republic

K možnostem měření incidence spotřebních daní v ČR

Problematika daňové incidence patří mezi stěžejní funkcionální aspekty daňového systému každého státu. Z ekonomického hlediska je důležité sledovat efektivní dopad daně, tj. dopad daně po provedeném daňovém přesunu. Subjekty rozhodující na úrovni státu si musí být vědomy účinků, které plynou z přesunu a dopadu daní. U selektivních spotřebních daní se očekává, že při uložení daně výrobcům nastane přesun daně na spotřebitele. Tyto daně mají z hlediska fiskální funkce nejen stabilní a silnou výnosnost, ale především mají výchovně působit na spotřebitele ve směru snižování spotřeby selektivních produktů a odrazení od škodlivých a celospolečensky nežádoucích návyků. V příspěvku jsou prezentovány výsledky, které byly dosaženy v obchodní síti při sledování daňové incidence u vybraných produktů zdaňovaných spotřebními daněmi. Analyzovány byly velikost a směr daňového přesunu a časový interval reakce na změny daňových sazeb v konkurenčním prostředí, chování prodejců a jejich reakce při uplatňování jejich cenové politiky. Ramseyovo pravidlo pro optimální zdanění spotřebních komodit se projevilo pouze v parciální podobě.

Keywords: Daňová incidence, spotřební daně, přesun daně, konkurence.

JEL: H22

Ing. Tomáš Wroblowský, Ph.D.

e-mail: tomas.wroblowsky@vsb.cz

address: Katedra ekonomie, EkF VŠB-TU Ostrava, Sokolská 33, 70121 Ostrava

Fiskální dopady měnové politiky

V obecné ekonomické teorii lze nalézt celou řadu přístupů, které zkoumají transmissi fiskální politiky vlády do monetární oblasti. Poněkud stranou zájmu však zůstávají fiskální dopady měnové politiky. Právě tato problematika je řešena v následujícím příspěvku. V textu jsou analyzovány jednotlivé transmissní mechanismy, kterými měnová politika ovlivňuje oblast veřejných financí. Přestože jednotlivé dílčí efekty mohou být malé (a někdy dokonce záporné), celkový dopad měnové restrikce na fiskální pozici vlády je jednoznačně negativní. Z toho plyne nezbytnost koordinace měnové a fiskální politiky.

Keywords: Fiskální politika, monetární politika, transmissní mechanismus

Ing. Radim Zelenka

e-mail: radim.zelenka@centrum.cz

address: Department of Public Finance, University of Economics, Prague, W. Churchill Sq. 4, 130 67
Prague

Návrh konceptu důchodové reformy v podmínkách České republiky

Má esej je zaměřena na problematiku důchodového systému, který je v současné době aplikován v České republice. Cílem mé práce je přednesení důkazů o neudržitelnosti tohoto systému do budoucna a následný návrh konceptu důchodové reformy v podmínkách České republiky.

Keywords: důchodová reforma

Konference byla uspořádána s laskavým přispěním následujících sponzorů:

VERLAG DASHÖFER
odborné nakladatelství, spol. s r.o.
Na Příkopě 18 (vchod z ulice Nekázanka),
P.O.Box 756, 111 21 Praha 1
tel.: 02/24 197 333, fax: 02/24 197 555
e-mail: info@dashofer.cz, www.dashofer.cz

Vydavatel: Vysoká škola ekonomická v Praze

Nakladatelství Oeconomica

Rok vydání: 2006

Tisk: Vysoká škola ekonomická v Praze

Tato publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

ISBN 80-245-1032-4